

**DELEGACIJA SKUPŠTINE CRNE GORE
PRI PARLAMENTARNOJ SKUPŠTINI NATO**

IZVJEŠTAJ

o učešću člana Odbora za bezbjednost i odbranu Luidža Ljuba Škrelje na skupu Parlamentarne skupštine NATO - Zajedničkom seminaru Mediteranske i Srednjeistočne Specijalne grupe i Podkomiteta o transatlantskim ekonomskim odnosima, 26-27. novembar 2015. godine, Firenca, Italija

Aktivnost Parlamentarne skupštine (PS) NATO - Zajednički seminar Mediteranske i Srednjeistočne Specijalne grupe i Podkomiteta o transatlantskim ekonomskim odnosima, održana je u periodu 26-27. novembra 2015. godine u Firenci u Italiji, a ulogu domaćina skupa imala je delegacija Skupštine Republike Italije pri PS NATO. Ovom prilikom delegaciju Skupštine Crne Gore predstavljao je član Odbora za bezbjednost i odbranu Luidž Ljubo Škrelja, a skupu je ispred stručne Službe prisustvovala sekretarka Stalne delegacije pri Parlamentarnoj skupštini NATO, Zorana Baćović.

Zajednički seminar Mediteranske i Srednjeistočne Specijalne grupe i Podkomiteta o transatlantskim ekonomskim odnosima okupio je oko 90 učesnika, i to parlamenataraca iz NATO i partnerskih država, predstavnika vlada, međunarodnih organizacija, nevladinog sektora, univerziteta i predstavnika javnog mišljenja, a realizovan je u radnom vremenu 9-17 časova.

Prvog dana Seminara učesnike skupa su pozdravili Gradonačelnik Firece, Dario Nardella i Predsjednik Senata Italije, Pietro Grasso, a potom su se učesnicima skupa uvodnim izlaganjima obratili šef delegacije Italije pri Parlamentarnoj skupštini NATO Andrea Manciuilli i predsjedavajući Mediteranske i Srednjeistočne Specijalne grupe Gilbert le Bris.

Prvom sesijom na temu: „Ideološko, teološko i socio-ekonomsko porijeklo džihadističkog terorizma“ moderirao je predsjedavajući Mediteranske i Srednjeistočne Specijalne grupe Gilbert le Bris iz Francuske nakon čijeg uvodnog izlaganja je uslijedila prezentacija predloga izvještaja na temu: „Daesh: Izazov za regionalnu i međunarodnu bezbjednost“ izvjestioca Andrea

*Zajednički seminar Mediteranske i Srednjeistočne Specijalne grupe i
Podkomiteta o transatlantskim ekonomskim odnosima,
26-27. novembar 2015. godine, Firenca, Italija*

**DELEGACIJA SKUPŠTINE CRNE GORE
PRI PARLAMENTARNOJ SKUPŠTINI NATO**

Manciulli-ja, a potom izlaganje državnog podsekretara za nacionalnu bezbjednost, Marko Minniti-ja, o „Jedinstvu Zapada u borbi protiv terorizma“ koji je, između ostalog, govorio o aktuelnim rastućim prijetnjama od terorističkih akata, važnosti kontinuiranog i efikasnog rada bezbjednosnih službi i najvišeg nivoa saradnje među njima te zajedničke, ujedinjene akcije u borbi protiv ove društveno opasne pojave. Uslijedila je diskusija koja je u svijetlu aktuelnih tragičnih događaja koji su se desili u Francuskoj, u najvećoj mjeri bila posvećena perspektivama borbe protiv terorizma, modalitetima vođenja uspješne politike bezbjednosnih službi sa posebnim osvrtom na važnost pitanja saradnje u iznijetom kontekstu i sveukupnim mogućnostima postizanja što boljih rezultata njihovog rada. Na bazi sprovedene rasprave po temi učesnici skupa zajednički su konstatovali važnost suprotstavljanja svim oblicima terorizma i vođenja odlučne borbe protiv ove društveno opasne pokiave kroz kontinuirano unaprjeđenje mehanizama za otkrivanje, praćenje i onemogućavanje kretanja i boravka lica povezanih sa terorizmom i ekstremizmom, uz jačanje međunarodne saradnje a time i nacionalne, regionalne i globalne bezbjednosti.

Na bazi sprovedene rasprave po temi, delegati su jednoglsno usvojili Predlog izvještaja Mediteranske i Srednjeistočne Specijalne grupe „Daesh: Izazov za regionalnu i međunarodnu bezbjednost“.

Tokom druge sesije Seminara posvećene temi „Suprotstavljanje izbjegličkoj krizi“ ulogu moderatora imala je zamjenica predsjedavajućeg Mediteranskom i Srednjeistočnom Specijalnom grupom Rainell Andreichuk iz Kanade, a potom je programski direktor - predstavnik Međunarodne krizne grupe za Bliski Istok i Sjevernu Afriku govorio o „Političkom i bezbjednosnom porijeklu izbjegličke krize“ i istakao važnost uvažavanja principa cjelovitog sagledavanja iznijete problematike počev od njenih uzroka pa sve do krajnjih posljedica, posebno imajući u vidu potencijalni rastući karakter problema izbjegličke krize i nivo društvene opasnosti koju bi pojava mogla donijeti.

Učesnicima skupa, ovom prilikom, obratio se i direktor Međunarodnog i Evropskog Foruma za istraživanje migracija (FIERI) dr Ferruccio Pastore, izlaganjem o „Evropskim odgovorima na izbjegličku krizu“. Uslijedilo je vrijeme opredjeljeno za diskusiju učesnika koja je, između ostalog, bila posvećena

*Zajednički seminar Mediteranske i Srednjeistočne Specijalne grupe i
Podkomiteta o transatlantskim ekonomskim odnosima,
26-27. novembar 2015. godine, Firenca, Italija*

**DELEGACIJA SKUPŠTINE CRNE GORE
PRI PARLAMENTARNOJ SKUPŠTINI NATO**

pitanjima iznalaženja mehanizama za prevazilaženje pojave izbjegličke krize te umanjena aktuelnih posljedica od iste, na globalnom planu. Takođe, a u iznijetom kontekstu, učesnici skupa važnim su ocijenili i pitanje rješavanja problema ilegalnih migracija i preventivnih aktivnosti s tim u vezi kroz, između ostalih, efikasniji nadzor državne granice i kontrolu kretanja i boravka stranaca unutar teritorije jedne države i druge aktivnosti s tim u vezi.

Trećom sesijom koja je bila posvećena „Finansiranju terorista“ moderirao je predsjedavajući Podkomiteta o transatlantskim ekonomskim odnosima Menno Knip iz Holandije, a temu je izlaganjem o „Borbi protiv terorizma u Italiji“ otvorio ministar unutrašnjih poslova Angelino Alfano, koji je istakao važnost cjelovitog sagledavanja društvene opasnosti koju ova pojava sa sobom nosi, njen rastući karakter te važnost iznalaženja djelotvornih mehanizama za njeno prevazilaženje i borbu protiv pojave terorizma kao globalnog problema. Uslijedilo je obraćanje direktora Centra za Finansijsko krivične i bezbjednosne studije iz Londona Tom Keatinge-a izlaganjem o „Ulozi finansija u identifikovanju stranih boraca terorista na Zapadu“ koji je govorio o važnosti blagovremenog prepoznavanja pokazatelja finansijskog karaktera u procesu identifikacije ovih lica, kontinuiranih aktivnosti finansijsko-obavještajnih službi s tim u vezi i edukaciji službenika zaduženih za praćenje finansijskih tokova. Diskusija učesnika, ovom prilikom, bila je posvećena i aktivnostima koje za rezultat imaju pribavljanje značajne finansijske koristi od nezakonitih aktivnosti poput krijumčarenja žena, narkotika i dragocjenosti - kulturnog nasljeđa te potencijalnim rješenjima za suzbijanje ovih pojava. Na bazi sprovedene rasprave, učesnici skupa zajednički su konstatovali važnost dosljedne primjene međunarodnih i nacionalnih propisa u cilju uspostavljanja mehanizama za identifikaciju stranih boraca, njihovo praćenje, sprječavanje odlazaka na strana ratišta i prikupljanje informacija i dokaza u cilju procesuiranja.

Početak rada drugog dana Seminara obilježila je četvrta sesija posvećena temi “Odnosi Evrope sa Bliskim Istokom: upravljanje prijetnjama i mogućnostima” koju je vodio potpredsjednik Parlamentarne skupštine NATO Paolo Alli iz Italije, a izlaganje je, za ovu priliku, imala visoka predstavica

*Zajednički seminar Mediteranske i Srednjeistočne Specijalne grupe i
Podkomiteta o transatlantskim ekonomskim odnosima,
26-27. novembar 2015. godine, Firenca, Italija*

*DELEGACIJA SKUPŠTINE CRNE GORE
PRI PARLAMENTARNOJ SKUPŠTINI NATO*

Evropske unije za spoljnu politiku i bezbjednost, Federica Mogherini, o “Razvoju odnosa Evrope prema Bliskom istoku: upravljanju prijetnjama i mogućnostima”. Gospođa F.Mogherini u okviru svog izlaganja je istakla važnost intenzivne parlamentarne saradnje kao važnog instrumenta euroatlantske diplomatije i uspostavljanje trajnih veza s tim u vezi, u cilju suprotstavljanja aktuelnim prijetnjama i izazovima bezbjednosnog karaktera. Takođe, istakla je da Evropska unija i NATO, i pored činjenice da predstavljaju organizacije različite po svojoj prirodi, trebaju iznalaziti modalitete uspostavljanja, snaženja i inoviranja postojeće saradnje, posebno imajući u vidu zajedničke interese i važnost održavanja trajnih i stabilnih veza. Uslijedilo je vrijeme posvećeno diskusiji učesnika po temi, u najvećoj mjeri, posvećenoj: situaciji u Libiji i Palestini, borbi protiv terorizma sa posebnim osvrtom na činjenicu da prijetnje i opasnosti s tim u vezi ne poznaju granice te da samo zajednička akcija može donijeti djelotvorne rezultate, te potencijalnoj izbjegličkoj humanitarnoj krizi i instrumentima suzbijanja iste.

Uslijedila je sesija posvećena temi: “Energetska perspektiva MENA regiona: Ekonomske i bezbjednosne dimenzije” kojom je moderirao izvjestilac Podkomiteta o transatlantskim ekonomskim odnosima, Össur Skarphedinsson sa Islanda, a potom se direktor Oxford instituta za studije energetike dr Bassam Fattouh, učesnicima skupa obratio izlaganjem o “Geopolitičkim i energetskim tržištima na Bliskom istoku: Promjenjivoj prirodi rizika”.

U nastavku rada skupa izvršni potpredsjednik Odjeljenja za odnose sa Vladom dr Pascuale Salzano imao je prezentaciju o “Energiji i geopolitici u Sjevernoj Africi i Mediteranu”, nakon koje je uslijedila diskusija u najvećoj mjeri posvećana pitanjima: eksploatacije enegetskih izvora na ovom području i pravnoj regulativi s tim u vezi, stanju na tržištima energije i prirodi rizika te potencijalnim vidovima zagađenja prirodnih izvora i mogućnostima suzbijanja istih i dr.

Potom su delegati u okviru naredne sesije diskutovali o: “Izazovima sa kojima se suočavaju žene u MENA regionu” kojom je moderirala zamjenica predsjedavajućeg Mediteranskom i Srednjeistočnom Specijalnom grupom Beatriz Rodriguez-Salmones iz Španije. Ovom prilikom učesnicima skupa

*Zajednički seminar Mediteranske i Srednjeistočne Specijalne grupe i
Podkomiteta o transatlantskim ekonomskim odnosima,
26-27. novembar 2015. godine, Firenca, Italija*

*DELEGACIJA SKUPŠTINE CRNE GORE
PRI PARLAMENTARNOJ SKUPŠTINI NATO*

obratio se bivši ambasador Egipta u Češkoj i Slovačkoj Republici i Južnoj Africi, ujedno i bivši egipatski ministar za porodicu i stanovništvo dr Moushira Khattab, izlaganjem o “Borbi za ženska prava u MENA regionu” koji je, između ostalog, istakao važnost otvaranja predmetne tematike sa posebnim osvrtom na njegovu specifičnu prirodu i važnost rješavanja ovih pitanja, i iznio dosadašnje rezultate te perspektive i očekivanja za predstojeći period.

Tokom sedme sesije vođena je diskusija na temu “Libija: između državnosti i građanskog sukoba” kojom je moderirao šef delegacije Italije pri Parlamentarnoj skupštini NATO Andrea Manciulli a o “Italijanskoj perspektivi i krizi u Libiji” govorio je ministar vanjskih poslova Paolo Gentiloni.

U nastavku rada Seminara učesnicima skupa obratio se načelnik Generalštaba Vojske Italije, general Claudio Graziano izlaganjem na temu “Krizu u Libiji: koja je uloga Italije?” a uslijedilo je vrijeme opredjeljeno za pitanja i odgovore.

Diskusija koja je uslijedila bila je posvećena temi “Iran i novi regionalni poredak” kojom je moderirao zamjenik predsjedavajućeg Podkomiteta o transatlantskim ekonomskim odnosima Christian Tybring-Gjedde iz Norveške u okviru koje se učesnicima Seminara obratio predstavnik Direktorata za međunarodne odnose i strategije iz Odjeljenja za Sjevernu Afriku i Bliski istok Ministarstva odbrane Republike Francuske Louis Racine, i iz svog ugla pružio odgovor na pitanje “Da li se regionalna politika Irana razvija nakon nuklearnog sporazuma u Beču?”. Uslijedilo je vrijeme opredjeljeno za diskusiju učesnika koja je u najvećoj mjeri bila posvećena pitanjima važnosti iznalazjenja trajnih rješenja za aktuelnu problematiku te očekivanjima od sporazuma u Beču i nivou održivosti potencijalnih rješenja.

Završnom sesijom Zajedničkog seminara Mediteranske i Srednjeistočne Specijalne grupe i Podkomiteta o transatlantskim ekonomskim odnosima, moderirao je šef italijanske delegacije pri Parlamentarnoj skupštini NATO Andrea Manciulli, a izlaganje za ovu priliku imali su zamjenik komandanta za vojne operacije (DCMO), iz AFRICOM Generalštaba u Štutgartu Vice Admiral Michael T. Franken i ministarka odbrane Roberta Pinotti.

*Zajednički seminar Mediteranske i Srednjeistočne Specijalne grupe i
Podkomiteta o transatlantskim ekonomskim odnosima,
26-27. novembar 2015. godine, Firenca, Italija*

*DELEGACIJA SKUPŠTINE CRNE GORE
PRI PARLAMENTARNOJ SKUPŠTINI NATO*

Po okončanju rasprave po temama, nakon sumiranja rezultata dvodnevnog seminara, predsjedavajući je ocijenio da je Zajednički seminar obezbjednio forum za djelotvornu razmjenu znanja i mogućnost pribavljanja informacija o pitanjima od značaja u kontekstu tema o kojima je vođena rasprava.

PRIPREMILA:

SEKRETAR DELEGACIJE

Zorana Baćović

ČLAN ODBORA

ZA BEZBJEDNOST I ODBRANU

Luid Ljubo Škrelja

*Zajednički seminar Mediteranske i Srednjeistočne Specijalne grupe i
Podkomiteta o transatlantskim ekonomskim odnosima,
26-27. novembar 2015. godine, Firenca, Italija*